

บทนำ

ต้นไม้ใหญ่ที่แผ่ร่มเงาปกคลุมทั่วตัวบ้านบอกถึงอายุอันยาวนานของแม่ไม้ ตัวบ้านมีลักษณะเก่าคร่ำครึไม่สีเหลืองอ่อนางซีด และมีร่องรอยต่อเติมบางส่วน อีกทั้งมีเรือนเล็กคล้ายห้องเก็บของ แต่ดูโปร่งไม่อับทึบ

เรือนเล็กๆ นี้มีเถาไม้เลื้อยปกคลุมเป็นซุ้ม อาจทำให้อุณหภูมิเย็นสบายขึ้น แต่เจ้าของบ้านเอาใจใส่ดูแล ไม่ปล่อยให้ย่ำแย่จนเป็นที่ชุกชอนของสัตว์ร้าย ต้นไม้จากบ้านหลังนี้จึงแผ่กิ่งก้านสวยงาม มองแล้วสบายตา อีกทั้งทอดเงาร่มเย็นได้อย่างดี

ไม่เพียงคนในบ้านได้ประโยชน์จากเงาไม้นั้น แต่บ้านใกล้เคียงและคนสัญจรก็ได้อันสืบเนื่องกัน บางครั้งมีเสียงดังเล็ดลอดให้หนวกหูบ้าง อย่างเสียงไวทยาวหรือทะเลาะกัน บ้างเป็นเสียงหัวเราะ แต่เสียงเหล่านั้นทำให้ 'บ้าน' มีชีวิตชีวา ทว่านับจากนี้ความมีชีวิตชีวาเหล่านั้นอาจจะไม่มีอีกต่อไปแล้ว

“ถึงแล้วส่งข่าวมาบอกพ่อเขาด้วยนะ อยู่ยังไง กินอะไร ที่หลับนอน

สบายไหม พ่อเขาเป็นห่วง”

พรรษาทำหน้าที่เหมือนจะร้องไห้ เมื่อเห็นกระเป๋าเสื้อผ้าใบสุดท้ายถูกส่งขึ้นไปวางเคียงคู่กระเป๋าอีกห้าหกลูกและกล่องขนาดต่างๆ หลังรถกระบะก่อนหน้านั้นหล่นบอกให้เจ้าของเปิดๆ ปิดๆ กระเป๋าหลายรอบเพื่อตรวจตรา ด้วยเกรงว่าจะหลงลืมสิ่งใด แท้จริงกระทำเพื่อยืดเวลาเสียมากกว่า

“ไม่ต้องมาอ้างคนอื่นเลย อยากรู้เองก็ยอมรับเถอะ” ปิยะกล่าวตักคอกเพื่อนบ้านสาวที่ยืนหน้าศาลาอยู่ข้างๆ ก่อนหันไปพูดกับสตรีร่างผอมซึ่งจะเดินทางไกลอีกไม่กี่นาทีข้างหน้า “เดินทางปลอดภัยนะครับ”

“ขอบคุณค่ะ ถ้าอะไรเข้าที่เข้าทางแล้วจะชวนไปเที่ยวบ้านที่เชียงใหม่คะ ที่นั่นอากาศดี ไปกันให้ได้ทุกคนเลยนะ” จิวรรณยิ้มน้อยๆ ก่อนขึ้นไปนั่งรอบรถ ปล่อยให้คนที่เหลือได้รำลាក់กันตามสบาย นัยน์ตาที่เตร้านั้นไม่ได้เป็นเพราะการจากลา แต่เพราะเรื่องราวที่ผ่านเข้ามาในชีวิตหนักหนาเกินกว่าที่คิดไว้

ปิยะมองใบหน้าอ่อนเยาว์ของเด็กหนุ่มสามคนเบื้องหน้า ไม่กี่ปีก่อนพวกเขายังเป็นเพียงเด็กชายตัวน้อยวิ่งเล่นซุกซนอยู่เลย เขาเพิ่งรู้สึกตอนนั้นเองว่าแต่ละคนเติบโตเป็นผู้ใหญ่แล้ว ไม่ใช่เพราะสรีระทุกคนล้วนสูงใหญ่กว่า ทว่าเพราะแต่ละคนตัดสินใจเลือกเส้นทางชีวิตของตนเอง และกำลังแยกย้ายไปตามเส้นทางนั้น

เส้นทางที่แตกต่างกันเหมือนกับที่มาของแต่ละคน...

“ดูแลตัวเองกันดีๆ แล้วก็ดูแลแม่เขาด้วยนะสน” ปิยะหมายถึง จิวรรณ ผู้เคยฝากฝังลูกชายคนเดียวให้เขาดูแลชั่วคราว และตอนนี้ถึงเวลาหล่นมารับลูกชายกลับไปแล้ว

“ครับ” สนั่นตรรับคำเรียบๆ ตามแบบฉบับคนนิสัยเย็บขริม ประหยัดถ้อยคำ แวดตาที่เหมือนครุ่นคิดตลอดเวลาที่เป็นอีกนิสัยที่ติดตัวมาตั้งแต่เด็กจนบัดนี้

สนั่นตรมองไปยังโถง เด็กหนุ่มอีกคนที่ยืนอยู่ตรงนั้น แวดตาล้าย

จะบอกว่า

‘ขอโทษที่ต้องไปก่อนนะ’

โมกเหมือนเข้าใจนัยผ่านสายตานั้น จึงตบเบาสนั้ตรเบาๆ ก่อนเอ่ยส่งท้าย

“ไปเถอะ ไว้เราจะไปเยี่ยมที่เชียงใหม่” โมกกล่าวอย่างมั่นใจเหมือนแววตา เขาไม่ได้เดินทางไกลเช่นคนอื่น แต่ใครเลยจะรู้ว่าชะตาชีวิตของเขาต้องจากไปไกลไม่ต่างจากเพื่อนผู้เสมือนพี่น้องที่โตมาด้วยกัน

สนั้ตรต้องย้ายไปเชียงใหม่อันเป็นภูมิลำเนาของฉวีวรรณผู้เป็นมารดา อันที่จริงยังไม่กำหนดวันย้ายแน่ชัด เพียงตั้งใจรอให้จบเรื่องยุ่งๆ เสียก่อน แต่ฉลอง พี่ชายของฉวีวรรณเกิดอุบัติเหตุบาดเจ็บไม่กี่วันก่อนจึงต้องไปดูแล ประจวบเหมาะตรงกับวันเดินทางไปต่างประเทศของนนทรี ฉวีวรรณจึงเอื้อเฟื้อไปส่งเขาที่สนามบินด้วย

แม้เดินทางไปต่างประเทศ แต่ข้าวของที่นนทรีนำติดตัวไปมีน้อย เพราะเจ้าตัวเพิ่งพ้นจากเด็กหนุ่มวัยมัธยมไปสู่ชายหนุ่ม เมื่อตัดชุดนักเรียนออกไปเสื้อผ้าที่เหลือจึงมีไม่มาก อีกทั้งย้ายไปประเทศที่มีอากาศและสภาพแวดล้อมแตกต่างจากเมืองไทย นนทรีจึงคิดจะไปซื้อหาเสื้อผ้าใหม่ข้างหน้าดีกว่า กระเป๋าเดินทางของเขาจึงมีเพียงสองใบ ใส่เสื้อผ้าไม่กี่ชุด ที่เหลือเป็นอาหารแห้งที่พระราชเทริยมให้

“ถ้าถึงอเมริกาแล้ว ผมจะรีบส่งข้อความบอกนะครับ พ่อปิยะไม่ต้องเป็นห่วง ส่วนนายสองคน...” นนทรีหมายถึงสนั้ตรและโมก

“เดี๋ยวแชตคุยกัน”

นี่คือนนทรี เขาเหมือนจะอ่านใจผู้คนได้และยินดีทำสิ่งต่างๆ ให้โดยไม่ต้องเอ่ยปากบอกหรือร้องขอ ทั้งยังมีนิสัยเอื้อเฟื้อเป็นห่วงเป็นใย พยายามทำให้ผู้อื่นสบายใจเสมอ

นนทรีส่งยิ้มทั้งหน้าและแววตาให้โมก อันเป็นรอยยิ้มที่ส่งพลังและแผ่ความเชื่อมั่นในตัวเพื่อนผู้เสมือนพี่น้องคนนี้ แม้ว่าท่าทางโมกไร้กังวล

และมันใจเต็มเปี่ยม แต่บนหน้ารู้ดีว่าในใจต้องรู้สึกหวั่นไหวอยู่บ้าง ถึงอย่างไร โหมกก็เป็นเพียงเด็กหนุ่มคนหนึ่ง การมีเรื่องราวถึงขั้นขึ้นโรงขึ้นศาลเป็นเรื่องหนักหนาเกินวัย

ด้านสนฉัตรดูเหมือนไม่มีเรื่องใดๆ ให้กังวลหรือหนักใจ แต่ต้องช่วยดูแลมารดาที่เพิ่งได้ชีวิตปกติกลับมาโดยลำพัง ทำให้บนหน้าหรือดเป็นห่วงไม่ได้

เดิมทีสนฉัตรเป็นคนเก็บความรู้สึก ไม่ค่อยพูดอยู่แล้ว ยิ่งต้องมาไกลกันเช่นนี้จะพูดคุยหรือปรับทุกข์กับใครได้ แต่บนหน้าเชื่อมั่นว่าสนฉัตรและโหมกเป็นคนแกร่ง พวกเขาจะผ่านพ้นเรื่องราวต่างๆ ไปได้แน่นอน ทว่าผู้ที่เขากังวลอีกคนนี่สิ...

งานเลี้ยงย่อมมีวันเลิกรา ถึงเวลาที่บนหน้า สนฉัตร และโหมกต้องเดินทางเสียที แต่เด็กหนุ่มทั้งสามยังไม่ยอมขึ้นรถ กลับหันมามองบ้านหลังนี้เนิ่นนาน ราวกับมีสิ่งใดย้ำเตือนให้พวกเขาพยายามประทับใจภาพนั้นไว้ให้ลึกสุดใจ พร้อมกันนั้นก็ยื่นรีๆ รอๆ มองหาใครสักคน

ปิยะผู้เป็นเสมียนบิดาเห็นท่าทางบุตรชายต่างสายเลือดทั้งสามก็เข้าใจทันที

“ระยำแก้วคงไม่ลงมาหรอก น่าจะงอนอยู่” ปิยะกล่าวพร้อมยิ้มบางๆ คล้ายปลอบใจเด็กหนุ่มทั้งสาม เขาเลี้ยงเด็กคนนั้นมากับมือ จึงรู้ดีว่าบุตรสาวแสนงอนและดี้อ้อนเพียงไหน

ทั้งบนหน้า สนฉัตร และโหมก คงทราบในข้อนี้ไม่ต่างกัน ทว่าคาดหวังให้น้องน้อยของบ้านโผล่หน้ามาให้เห็นสักนิด

หวัง...คล้ายเป็นกลางว่าพวกเขาจะไม่ได้พบกันอีกนาน...

โหมกตัดใจได้ก่อน เขาคิดว่าเดี๋ยวค่อยกลับมาง้อระยำแก้วก็ได้ จึงขึ้นรถไปสมทบกับพรรคษาและปิยะ หลังจากนั้นจึงเป็นสนฉัตร เด็กหนุ่มพยักหน้าให้บนหน้าคล้ายเรียกให้รู้ตัว แล้วเดินไปนั่งรอในรถอีกคัน เขาไม่ต้องรีบเร่งแข่งกับเวลาเหมือนบนหน้าที่เดินทางโดยสายการบิน

ทว่าผู้ควรตระหนักถึงเวลามากกว่าใครเพื่อนยังคงยืนเหงงหน้ำมอง

หน้าต่างชั้นสองของบ้านอย่างไม่ละสายตา

อาทิตย์ทอแสงอ่อนๆ แทรกผ่านรั่มไม้เบาบาง นนทรีจึงมองย้อนแสง ตะวันได้โดยไม่แสบตา ผ่าน่านลีลาวลิ้วไหวเมื่อต้องสายลม ทำให้เขาเห็น ศีรษะผู้แอบซ่อนอยู่หลังผ้าม่านบางนั้น เมื่อลมพัดแรงจนม่านสะบัดขึ้นสูง คนที่แอบอยู่ก็ก้มลงทันที แม้ชั่วขณะเดียวแต่ก็ทำให้นนทรีได้สบตากับผู้ซ่อน อยู่ตรงนั้น

นนทรียิ้มพอใจ เขารู้ว่าหล่อนใจแข็ง แต่ไม่ใจดำคิดตัดสายสัมพันธ์ ถึงขั้นไม่ยอมพบหน้ากันอีกต่อไป ทว่าทิวใจของสาวน้อยผู้นี้มีมากนัก กอปรกับถูกเลี้ยงดูมาอย่างเอาอกเอาใจจากทุกฝ่าย เขาเชื่อว่าสักวันหล่อน จะเข้าใจเหตุผลทุกอย่าง ขณะนี้อารมณ์เป็นฝ่ายยึดครองจิตใจ หล่อนจึงทำ บั้นปิ้งเคื่องโอรชตั้งแ่งอย่างที่เป็นอยู่ในตอนนั้น

“ระย้าแก้ว พี่ไปก่อนนะ แล้ววันหนึ่งพี่จะกลับมา” นนทรีตะโกนขึ้น ไปยังชั้นสองของบ้าน หวังให้เด็กสาวได้ยินก่อนเดินไปขึ้นรถที่จิ๋ววิวรรณและ สนิศตรคอยอยู่

ระย้าแก้วรีบก้มศีรษะหลบทันทีเมื่อปะทะกับสายตาคคนที่อยู่ข้างล่าง หล่อนแอบอยู่ตรงนี้ตั้งแต่ทุกคนรวมตัวกันหน้าบ้าน ต่างช่วยลำเลียงสิ่งของ ขึ้นรถกระบะ เด็กสาวยังโอรชเคื่องพี่ชายทั้งสาม ตั้งแต่รู้ว่าพวกเขาตัดสินใจ ย้ายออกจากบ้าน จึงทำบั้นปิ้งไม่ยอมพูดด้วย

ระย้าแก้วไม่เข้าใจทุกคน ทุกการกระทำและเหตุผล ในเมื่อทุกคนพูด มาตลอดว่านี่คือครอบครัว แล้วเหตุใดจึงตัดสินใจจากกัน...

หล่อนจึงประกาศเสียงดังลั่นเมื่อรู้เรื่อง

‘ถ้าพวกพี่คิดจะทิ้งแก้วกับพ่อ คิดว่าเราไม่ใช่ครอบครัวเดียวกันอีก ต่อไปแล้ว ก็ไปเลย!’

ระย้าแก้วร้องให้พุ่มพ่ายเมื่อประกาศกร้าว แต่ไม่อาจเห็นยี่วรั้งหรือ เปลี่ยนแปลงการตัดสินใจของใครได้ หล่อนจึงประท้วงด้วยการไม่มาส่ง ไม่

บอกลา ชั่งตัวเองอยู่ในห้อง เด็กหญิงผู้จะมีคำขึ้นต้นว่านางสาวอีกก็ไม่วัน
น้ำตาซึม มองรถสองคันกำลังเคลื่อนที่ออกจากบ้าน หล่อนไม่ได้ตั้งใจขับไล่
ไล่ส่งพวกเขาเช่นนั้น

ไม่...อย่าไป อย่าเพิ่งไป อยู่ด้วยกันเถอะนะ

ระย้าแก้วตะโกนก้องในใจ ทว่าไม่สามารถหยุดยั้งสิ่งใดไว้ได้

เด็กสาวร่างผอมบาง ผิวขาวสะอาดตา ใบหน้าอ่อนใสเปราะเปื้อน
คราบน้ำตา กระโดดลงบันไดแล้ววิ่งต่อด้วยความเร็วปานพายุ ก่อนไปหยุด
ยืนหน้าบ้านพร้อมหอบจนตัวโยน มองผ่านดวงตาใสปรา่เลื่อนด้วยม่านน้ำตา
เห็นรถสองคันที่ 'พี่ชาย' ทั้งสามโดยสารกำลังพ้นระยะสายตาหล่อน เหลือ
ทิ้งไว้เพียงมิตรภาพและความทรงจำอันยาวนานนับสิบปีไว้เบื้องหลัง แล้ว
จากไป...

๑

แมลิดพัันธ์

คนดวงตากกลมโตสอดใส่มองผ่านผมม้าที่ยาวเกือบทิ่มตาดำ จับจ้องใบหน้าสีน้ำตาลอ่อนของอีกฝ่าย จมูกรีนั่นเซิดขึ้น เมื่อเจ้าของใบหน้าเล็กแก้มป่องมองฝ่ายตรงข้ามอย่างไม่เกรงกลัว ก่อนแผดเสียง

“ไม่เอา! ไม่เป็นคนวิ่งไล่จับ!” น้ำเสียงเอาแต่ใจบ่งบอกอารมณ์และนิสัยผู้พูดได้ดี เด็กหญิงผู้มีลำแขนเรียวยาวเล็กผิวงอมชมพูยื่นเท้าสะเอวแสดงอำนาจเลียนแบบผู้ใหญ่ ทำตัวเป็นอันธพาลรุ่นพี่ผู้ข่มขวัญ ทั้งที่เจ้าตัวอายุน้อยกว่าอีกฝ่ายถึงสามปี ก่อนออกคำสั่งยืนยันเจตนาเดิมของตนเอง

“ที่นั่นนั่นแหละต้องเป็นคนวิ่งไล่จับ แก้วจะเล่นต่อ”

“ไม่ได้ ตกกลางคืนไปแล้วว่าครั้งต่อไปแก้วต้องเป็นคนหา” นนทรียำกตึกาที่เคยตกลงกัน แต่กลับละเลยตามใจเด็กหญิงหลายคน คราวนี้ต้องทำให้หล่อนเคารพกตึกาให้ได้ ทว่าคนเอาแต่ใจนี้หัวหน้า รีมฝีปากแดงราวกับลิ้นจี่เม้มเข้าหากัน คิ้วขมวดปม นนทรีจึงกล่าวเสียงแข็งยื่นคำขาด ไม่ยอมใจอ่อน ตั้งเงื่อนไขขึ้นมาบ้าง

“ถ้าไม่ยอม พี่จะไม่เล่นด้วย พี่สนกับพี่เมาก็จะไม่เล่นด้วย”

สนันตรงกับโมกที่ยืนอยู่ตรงนั้นไม่รู้จะพูดอย่างไร ได้แต่ยิ้มเจื่อนให้ ระบายแก้ว ที่จริงแค่เรื่องวิ่งไล่จับพวกเขาออมเสียดสะเป็นคนไล่จับแทนเด็กหญิงก็ได้ แต่นนทรีไม่ยอม บอกว่าจะทำให้ระบายแก้วเอาแต่ใจจนเคยตัว

“โธ่เว้ย!” ระบายแก้วกระแทกเสียงเมื่อเห็นเด็กชายอีกสองคนยืนสงบปากคำ เด็กหญิงหุุดนั่งกอดเข่าก้มหน้ามองพื้น คำพูดเช่นนี้หล่อนเลียนแบบเด็กชายคนตั้งกติกานั่นละ หากพูดต่อหน้าผู้ใหญ่คงโดนตำหนิไปแล้ว ครั้งนั้นระบายแก้วก็ไม่ยอมโดนเอ็ดเพียงผู้เดียว จึงฟ้องกลับไปบ้าง

‘ที่พื้นนยังพูดได้เลย’

ผลคือนนทรีถูกเรียกไปอบรมด้วยอีกคน แต่ทว่าถูกสอนสั่งคนละแบบ

‘อย่าพูดให้ห้องได้ยิน เดี่ยวน้องจะเลียนแบบ’

นนทรีรับคำมรดา แต่เสริมแต่งบางคำแล้วมาสอนระบายแก้วอีกที่

‘อย่าไปพูดให้ผู้ใหญ่ได้ยิน เดี่ยวจะถูกดูเอา’

ในเมื่อนนทรียังไม่ใช้ผู้ใหญ่ ดังนั้นเมื่ออีกฝ่ายถอดคำพูดเขามาใช้ จึงต้องแก่งทำหุทวนลมเสีย หากเอาเรื่อง เจ้าตัวแสบคงแผลงฤทธิ์ไปฟ้องผู้ใหญ่ว่าเขาพูด ‘วะ โวย เว้ย’ เป็นการตอบแทน

“ไหนว่าโตเป็นพี่ปอหนึ่งแล้ว เป็นพี่ปอหนึ่งก็ต้องเคารพกติกา มีน้ำใจนักกีฬาสิ” เขาพยายามใช้น้ำเย็นเข้าลูบเพื่อเกลี้ยกล่อม

“เราไปซื้อขนมระหว่างรอตกลงก็แล้วกันนะ” สนันตรรับหาทางหนีทีไล่เอาตัวรอด เขาเป็นพี่ชายคนโปรดของระบายแก้ว แต่ถ้าเมื่อไรไม่เข้าข้างหรือตามใจเด็กหญิง หล่อนจะพาลโกรธเขาเสมอ

เหลือโมกยืนต่อทำอะไรไม่ถูก ไม่รู้จะเข้าข้างระบายแก้วหรือนนทรีดี เขาจึงตัดสินใจเกลี้ยกล่อมทั้งคู่เลย

“เอานะ ถ้าไม่อยากเป็นคนวิ่งไล่จับ เปลี่ยนไปเล่นอย่างอื่นใหม่” โมกพยายามเสนอทางเลือกอื่น

นนทรีมองเด็กหญิงที่นั่งก้มหน้ากอดเข่าทำป้างิ่ง เห็นศีรษะหล่อน

ชุ่มเหงื่อจนผมดำขลับจับตัวเป็นก้อนเพราะวิ่งมุดรั้วลอดพุ่มไม้ เขาก็รู้สึก
หมั่นไส้แสบหน้าง

เมื่อเจ้าหล่อนเงยหน้าก็สบตากลมโตสุกสกาที่มีแพขนตาหนาล้อม
กรอบ คนตัวสูงกว่าก็ใจอ่อน จึงปิดเศษกิ่งไม้ใบหญ้าแห้งที่เกี่ยวพันเส้นผม
จนยุ่งเหยิงออกให้ น้ำเสียงที่พูดอ่อนโยนขึ้น กระนั้นก็ยังเฝ้ามองความคิดเดิม
“ยังไง จะเป็นคนวิ่งไล่หรือจะเล่นอย่างอื่นดี”

ระย้าแก้วนี้หัวหน้าคิดตาม กัตรีมีฝีปากแดงเรื่อ พยายามอดกลั้น
จนถึงที่สุดก่อนตอบหัววนๆ

“ก็ได้!” คนเอาแต่ใจต้องยอมจำนน แม้ยอมตอบตกลงแต่กระซอก
เสียง ไม่วายมองตาขวางไปยังเพื่อนเล่นตัวโตกว่าที่บางครั้งหล่อนวางตัวเขา
เป็นคู่อริ

สนั้ตรเดินกลับมาพร้อมลูกชิ้นทอด ขนมปังปัง ขนมโตเกียว และ
ข้าวโพดอบเนยที่เพิ่งซื้อจากร้านค้าริมรั้วโรงเรียน เด็กอีกสามคนจึงรับขนม
ไปคนละถุง ลงนั่งรับประทาน สัมเหตุการณ์ผิดใจเมื่อครู่ชั่วคราว

ลำแสงของดวงตะวันค่อยๆ โรยรา อีกทั้งกระแสลมช่วยพัดพาความ
ร้อนในเวลาเย็นย่ำ ทำให้สนามเด็กเล่นที่ล้อมรั้วเตี้ยๆ อันมีแนวดอกไม้
สีสวยสดใสล้อมรอบอีกชั้น ตอนนี้ถูกจับจองด้วยกลุ่มนักเรียนที่เล่นชิงช้า
ม้ากระดก กระดานลื่น รวมถึงเครื่องเล่นอื่นๆ

ส่วนบริเวณหน้าโรงเรียนอันเป็นที่นัดหมายรับส่งของนักเรียนและผู้
ปกครอง หากผู้ปกครองยังไม่มารับ นักเรียนก็มักมานั่งเล่นหรือทำการบ้าน
รออยู่ริมสนามหญ้าด้านใน ทั้งระย้าแก้ว นนทรี สนั้ตร และโม่ก มักใช้
พื้นที่ตรงนี้ทำการบ้านเช่นกัน

“ไม่มีการบ้านเธอ” นนทรีหันไปถามเด็กหญิงหนึ่งเดียวในกลุ่มที่นั่ง
กินขนมอย่างสบายใจ

“ไม่มี แก้วทำเสร็จตั้งแต่ในห้องแล้ว” ระย้าแก้วตอบด้วยน้ำเสียง

โอ้อวด มั่นใจว่าตนเองขยันและเก่งที่สุด แต่ที่จริงระดับชั้นของหล่อนมีการบ้านไม่มากและไม่ยากต่างหาก

นนทรี สนนตร และโหมกอยู่คนละห้อง แต่ระดับชั้นเดียวกัน ปริมาณการบ้านใกล้เคียงและคล้ายกัน บางครั้งจึงหันหน้ามาถามหรือปรึกษากัน แต่ไม่ได้ลอก เพราะปิยะอบรมไม่ให้ทำเช่นนั้น ทุกคนก็เชื่อฟังอย่างดี

“ขอเงินแก้ข้อน้ำน้อย” ระบายแก้ลุยกยื่นขึ้นพร้อมเอ่ยด้วยน้ำเสียงร่าเริง

“เหลือแค่นี้แหละ” นนนทรีล้วงกระเป๋าแล้วยื่นเศษเหรียญให้หล่อนต่อให้ได้เงินมาโรงเรียนเท่ากัน ทว่าเมื่อน้องเล็กเงินหมด ผู้เป็นพี่มักเสียดสละเงินส่วนตัวให้เสมอ

เด็กหญิงไม่เกียจทนกับเศษเงินอันน้อยนิด หล่อนยื่นมือรับแล้ววิ่งไปริมรั้วโรงเรียน ไม่กี่นาทีก็กลับมาพร้อมน้ำอัดลมหนึ่งแก้ว ทว่าหลอดดูดน้ำมีเท่าจำนวนคนทั้งหมด แต่ละคนก็มุดดูน้ำคนละที่สองที่ และไม่ลืมทำสัญลักษณ์หลอดดูดน้ำของตัวเอง ทั้งพับ ม้วน หรือหัก เหลือเพียงหลอดของระบายแก้ที่ยังคงสภาพเดิม

เด็กชายหญิงสี่คนนั่งล้อมวงทำการบ้านและกินขนมไปพลาง โดยมีระบายแก้พูดเจ้อยแจ้วเล่าเรื่องชั้นเรียนของตนเองให้คนอื่น ๆ คอยพยักหน้าและรับคำอ้ออ เหมือนหล่อนลืมหุตุการณ์ที่เพิ่งทะเลาะกันหน้าดำหน้าแดงเมื่อครู่เสียสิ้น แต่แล้วบทสนทนาอันเปล็ดเพลินของระบายแก้ก็ถูกขัดด้วยเสียงกร้าวและกรรโชกของใครคนหนึ่ง

“โหมก เอาตั้งค้มาสิบบาท” เด็กชายคนหนึ่งยื่นเบื้องหน้าเด็กชายโหมก ส่วนสายตามองมายังเด็กอีกสามคนที่นั่งอยู่กับพื้นด้วยแววตาไม่เป็นมิตร

“มิให้ พี่โหมกอย่าให้นะ” เสียงใสของระบายแก้แทรกขึ้น พร้อมเจ้าตัวลุยกยื่นเพื่อให้สูงเท่าเทียมเด็กชาย ทว่าแม้ยืนก็ยังสูงไม่เท่าเด็กชายผู้แก่กว่าอยู่ดี

“เลือก ตัวเองชื่อโหมกหรือโง่ น้องมันก็ไม่ใช่” โกสนอ้างความเป็นพี่

น้องกับโมกแล้วมาขอเงินประจำ ที่จริงน่าจะเรียกว่าครุฑมากกว่า

“ไม่มี วันนี้ลืมเอาเงินมา” โมกโกหก ที่จริงเงินค่าขนมของเขายังเหลืออยู่

ดูเหมือนโกสนไม่เชื่อจึงมองขนมหลากหลายชนิดเบื้องหน้าพี่ชายเป็นเชิงถาม

“ขนมที่เห็นกับสนซื้อมา” โมกชิงพูดขึ้นเมื่อเห็นสายตาของน้องชาย

“อ้อ ไอ้เด็กใหม่ที่เพิ่งย้ายโรงเรียนมาใช้ใหม่” เพื่อนของโกสนที่ยืนอยู่ใกล้ๆ ถามขึ้นพร้อมมองเด็กชายแปลกหน้าสองคนที่นั่งบนสนามหญ้า

นทรีและสนฉัตรไม่ตอบได้แต่มองหน้าเด็กชายเพื่อนของโกสน ส่วนเพื่อนอีกคนที่ยืนถือลูกบอลอยู่ห่างๆ เป็นนักเรียนชั้นโตกว่า แม้อย้ายมาโรงเรียนนี้ไม่ถึงเดือน แต่ทั้งสองจดจำได้ว่ากลุ่มเพื่อนที่โกสนคบเป็นเด็กเกเรประจำโรงเรียน

“คนที่แม่มันติดคุกไป พ่อมันก็ตาย เลยกลายเป็นคุณหนูตกอับย้ายมาโรงเรียนนี้ เฮ้ย มันไอ้ลูกพ่อตายแม่ติดคุกนี่หว่า” เด็กชายที่ถือลูกบอลกล่าวเย้ยหยันเป็นต้นเสียงให้เด็กคนอื่นๆ ล้อเลียนตาม

‘ไอ้ลูกพ่อตาย ไอ้แม่ติดคุก’

ผิวแก้มขาวผ่องของสนฉัตรแปรเปลี่ยนเป็นสีแดงผาดลามาไปถึงใบหูทันที จะว่าอับอายก็ใช่ แต่ดวงตาสีน้ำตาลอ่อนที่จ้องเขม็งและมือกำดินสอแน่นลือว่าเด็กชายโกรธเกรี้ยวมากกว่า ทว่าพยายามควบคุมอารมณ์และระงับกิริยา ไม่หันพูดหรือทำสิ่งใด ก็มีอีกเสียงแทรกขึ้นมา

“ส่วนไอ้โมก...ก็ไอ้ลูกแม่ทิ้ง” คราวนี้โกสนล้อเลียนพี่ชายตัวเองบ้าง เด็กชายไม่เคยนับถือหรือเกรงใจอยู่แล้ว ยิ่งพ่อกดขี่โมกให้เห็นบ่อยเท่าไร โกสนยิ่งดูแคลนพี่ชายมากเท่านั้น

โมกกำหนดแน่น แม่เขากับโกสนทะเลาะกันบ่อย และผลที่ตามมาคือโมกต้องถูกลงโทษ เขาก็ไม่เคยยอมแพ้ ความเจ็บใจในเรื่องของตัวเองเหมือนไฟสุ่มทรวง แต่เพื่อนเขาถูกล้อเลียนด้วยนี่สิ มันเหมือนสาदन้ำมัน

เข้ากองไฟซัดๆ

โมกเจ็บใจแทนเพื่อนจึงลุกขึ้นทันที ไม่ทันได้ทำหรือพูดอะไร น้องชายก็ชี้หน้าแล้ววิ่งไปหลบหลังรุ่นพี่ผู้จุดชนวน

“ถ้าทำอะไรกู กูฟ้องพ่อนะ” โกลสนโผล่หน้ามาจากหลังเลอศักดิ์ เด็กชายที่กล่าววาทจาหยาบคาย

“ไอ้พวกบ้า ไปเลยนะ ไป!” ดวงตากลมโตของระย้าแก้วฉายแววโกรธตั้งแต่แรก ยิ่งฉายความเกรี้ยวกราดราวกับจะเผาเด็กชายฝ่ายตรงข้ามใหม่เป็นจุน เป็นจุน เม้มริมฝีปากแดงราวกลีบกุหลาบด้วยใบหน้าบึ้งตึงก่อนกล่าวต่อ

“จะไปไหนก็ไปเลย ไป ชิวๆ อย่ามายุ่งกับพวกเรา ไม่อย่างนั้นฟ้องครูแน่” หล่อนโหมมือโกล่ก่อนผลักโกลกลุ่มผู้รุกราน แต่แรงผลักของเด็กหญิงตัวเล็กไม่สามารถทำอะไรกลุ่มเด็กตัวโตได้ เพียงเด็กนักเรียนชายคนนั้นเบี่ยงตัวหลบ ระย้าแก้วพลันเสียหลักล้มลงเอง ส่งผลให้สองเด็กชายที่นั่งกำหมัดแน่นลุกขึ้นมาพร้อมเพรียงกัน

“เป็นแฟนกันหรือถึงมาทำปกป้อง ฮี เป็นแฟนกับคนไหนล่ะระย้าแก้ว” โกลสนถามยั่วเย้าพร้อมทำหน้าที่สิ่งตั้งตั้งกวนโมโห กลุ่มเพื่อนของเด็กชายได้ที่หัวเราะล้อเลียนเสียงดังกว่าเดิม

“หรือว่าคนนี้วะ” เลอศักดิ์ก็กล่าวพาลงซึ่มมายังนนทรี

“แม่กูเล่าให้ฟังว่าแม่มันแรด หนีตามมาอยู่กับผู้ชาย ก็พ่ออีระย้าแก้วไป แก้วมันเป็นลูกไม่มีแม่พอดี เฮ้ย! ไอ้เด็กใหม่ แม่แกนะเท่าไรวะ” เด็กชายพูดจบก็หัวเราะชอบใจ แล้วยังเรียกเสียงหัวเราะจากพวกพ้องอีก

คนฟังไม่เข้าใจความหมายที่อีกฝ่ายพูดนัก แต่รู้สึกได้ว่าไม่ใช่เรื่องดี จึงมองฝ่ายตรงข้ามอย่างแค้นเคือง

เลอศักดิ์ไม่เพียงพูดล้อเลียน ทว่ายื่นมือมาดึงผมระย้าแก้วอีกด้วย คิริชะของเด็กหญิงโยกซ้ายที่ขวาที ปากเด็กชายก็ร้องต่อไม่หยุด

“พ่อแม่ได้กัน ลูกก็ได้กัน! พ่อแม่ได้กัน ลูกก็ได้กัน!”

เปรี๊ยะ!

จบประโยคนั้นร่างเลอคักก็ทรุดล้มลงไปทันที เพราะโดนหมัดหนึ่ง กระแทกใบหน้า

เพียงครูเตียวนักเรียนหลายคนก็วิ่งกรูเข้ามาล้อมวงดูศึกตะลุมบอน นั้น บ้างก็ส่งเสียงร้องเชียร์ บ้างก็ยืนดูด้วยความหวาดเสียวคอยลุ้นอยู่ห่างๆ เด็กนักเรียนสองกลุ่มกระโจนเข้าหากัน ต่างฝ่ายต่างล้มลุกคลุกคลาน แลกหมัด แลกเท้าคนละทีสองที ได้ยินเสียงต๊ับต๊ับเมื่อกำปั้นกระแทกตามเนื้อตัว

เด็กชายทั้งหกเข้าคู่ต่อสู้กันพอดี หากใครล้มกลิ้งออกจากวงหรือเพื่องพล้ำคู่ต่อสู้จะมีกำลังเสริม คอยช่วยเหลือหรือซ้ำเติมนั้นขึ้นอยู่กับว่าเป็นฝ่ายใด ซึ่งไม่ใช่ใครอื่น ก็คือเด็กหญิงระย้าแก้วนั่นเอง

แม้ระย้าแก้วตัวเล็กกว่าแต่ก็กระโจนเข้าไปสรวากับลูกแมวป่า บางครั้งล้มกลิ้งกระโปรงเปิด แต่สู้หาทางนั้งทับแล้ววางนิ้วมือทั้งสิบชวนผิวแก่้มอีกฝ่ายจนเลือดชิบ มีหน้าซำยังใช้ฟันคมๆ กัดแขนจนจมเขี้ยว

หุระย้าแก้วอ้ออึ้งไม่ได้ยินเสียงใครทั้งสิ้น รู้ตัวอีกทีก็ตอนคุณครูท่านหนึ่งแยกหล่อนออกมาขณะกัดหูฝ่ายตรงข้ามนั่นเอง

ปิยะกัมหน้าสำนึกผิด ไม่มีสิ่งใดจะแก้ตัวเมื่อรับฟังเหตุวิเวท อีกทั้งรู้สึกละอายใจ ด้วยตนมีอาชีพเป็นถึงครูบาอาจารย์แต่เด็กในปกครองกลับก่อเรื่องเสียเอง

คุณครูสาวพูดคุยกับบรรดาผู้ปกครองอีกสองสามประโยค ก่อนหันมามองนักเรียนแต่ละคนแล้วถอนใจยืดยาว สภาพเด็กแต่ละคนไม่ต่างกันนัก คนที่ดูดีหน่อยคงเป็นเด็กหญิงตัวเล็กที่สุดนั่นละ แต่เสื้อผ้าผมเผ้าหลุดลุ่ยหายไปกระจุกหนึ่งเพราะถูกทิ้ง

“ยังงี้ก็ต้องลงโทษทุกคนนะคะคุณพ่อคุณแม่” คุณครูสาวสรุปผลให้ผู้ปกครองฟัง

บรรดาผู้ปกครองต่างพยักหน้ายอมรับคำตัดสินนั้น เว้นแต่มารดา

ของเลอศักดิ์เด็กชายผู้อายุมากที่สุด หล่อนแสดงท่าทีฮึดฮัดก่อนแผดเสียง
ลั่นห้อง

“ได้ยังไงล่ะ! ลูกหนึ่งของฉันทั้งโดนต่อยโดนชวน ทั้งกัดจนเลือดออก
แล้วยังถูกกัดหูอีก ฉันไม่ยอมนะ! เจ็บขนาดนี้แล้วจะโดนทำโทษได้ยังไง
ทำโทษไอ้พวกที่ก่อเรื่องก่อนสิ!”

“ใช่แม่ ไอ้เด็กโหม่มมันต่อยผมก่อน” เลอศักดิ์หรือหนึ่งชี้หน้านหารี
พร้อมจ้องตาเขม็ง

“ก็มาล้อพวกเราก่อน” เด็กหญิงเถียงกลับ แล้วหันไปมองหน้าคุณครู
สาวเป็นเชิงฟ้อง

“มาตีผมแก้ด้วยคะครูแล้วยังมาว่าถึงพ่อแม่พวกเราด้วย” ระย้า-
แก้วเถียงคอบเป็นเอ็น ไม่ยอมถูกกล่าวหาฝ่ายเดียว สาธยายคำพูดที่อีกฝ่าย
ล้อเลียนพวกตนแทบทุกประโยค แม้บางประโยคจะไม่เข้าใจนัก อย่างบอก
ว่าพ่อแม่ได้กัน แต่เด็กหญิงก็เล่าเรื่องนี้ด้วย

“อ้าว แล้วพ่อแม่เป็นแบบนี้จริงหรือเปล่าล่ะ ถ้าจริงลูกฉันก็พูดถูก
แล้ว” ฝ่ายผู้ใหญ่เลือดขึ้นหน้า โมโหที่ลูกชายถูกทำร้ายยังไม่พอ ยังโดนเด็ก
ปากไม่ลิ้นกลืนน้ำนมเถียงกลับ แถมมากล่าวร้ายบุตรชายของตนอีกด้วย

คุณครูสาวตกใจกับเรื่องเล่าของระย้าแก้วแล้วยังตกใจซ้ำเมื่อได้ยิน
ทัศนคติผู้ปกครองของเลอศักดิ์ พลังคิดในใจว่าเด็กชายมีนิสัยเช่นนี้อาจ
จดจำลอกเลียนแบบจากมารดา

แม่ไม่ใช่ครูประจำชั้น แต่หล่อนทราบกิตติศักดิ์เด็กชายหัวโลกประจำ
โรงเรียนดี เลอศักดิ์มีนิสัยอันธพาล พูดจาหยาบคาย แก๊งเพื่อน และ
รีดไถเงิน หล่อนอยากถามว่าคุณแม่ทราบเรื่องนี้บ้างไหม แต่ทำได้เพียงคิด
ในใจ

คุณครูสาวพยายามใจเย็น สูดลมหายใจลึก แล้วทำหน้าที่ไกลเกลี่ย
สถานการณ์ร้อนให้เย็นขึ้น

“ใจเย็นนะคะคุณแม่เลอศักดิ์” คุณครูเรียกผู้ปกครองตามชื่อของ

เด็กชาย

“เด็กทะเลาะวิวาทกัน ไม่ว่าจะใครเริ่มก่อนก็ถือว่าสมควรใจวิวาท ต้องลงโทษเหมือนกัน”

“แต่อีกฝ่ายมีมากกว่านะคะ แบบนี้มันเรียกว่ารุมคะ” หล่อนเถียงคอบเป็นเอ็น

“มากกว่าหนึ่งคนคือเด็กผู้หญิงตัวเล็กนิดเดียวนี่หรือคะ” คุณครูกล่าวพร้อมมองเด็กหญิงตรงหน้า คิดว่าระยำแก้วก็แสบไช่ย่อย หาญกล้าสู้กับกลุ่มเด็กชาย หนำซ้ำยังพูดจาจะฉานเล่าให้ฟังได้เป็นฉากๆ ก็ที่สืบสาวราวเรื่องอยู่นี้ก็มีแต่หล่อนพูดแข่งกับอีกฝ่ายที่พยายามแทรกตลอดเวลา

คำตอบที่เหมือนถามกลับของคุณครูทำให้ใบหน้าผู้ปกครองแดงช้ำด้วยความอับอายปนโกรธนิดๆ เจ้าตัวจึงเงิบเสีย แต่ไม่วยฮึดฮัดในที่

“ครูคะ ฉันขอไปทำโทษลูกที่บ้านเองได้ไหมคะ เด็กสองคนนี่พี่น้องกัน” บุษงาพูดอ้อมเสียงจนแทบไม่ได้ยินโดยเฉพาะประโยคท้าย หล่อนจับไหล่โมกและโกสนเพื่อบอกว่าทั้งสองคือลูกตน พุดไปเพื่อให้ครูละเว้นโทษเท่านั้น ไม่คิดจะทำโทษจริงหรอก

“อ้าว พี่น้องกันหรือคะ” คุณครูสาวถามอย่างสงสัย

“คะ คนที่วิ่งไปบอกครูก็ด้วย เป็นคนเล็กคะ” หล่อนมองวาสนาที่ยืนก้มหน้าอยู่ข้างตัว

“เอ่อ...แล้วคนอื่นๆ แม่เดียวกันหรือคะ หรือว่าพ่อเดียวกัน” ครูสาวชักเริ่มสงสัยในความสัมพันธ์

“คนละพ่อคนละแม่คะ” ระยำแก้วตอบเสียงดังฟังชัดพร้อมส่ายหน้าปฏิเสธ คิดจะอธิบายต่อแต่ต้องหยุด เพราะปิยะเอื้อมมือไปปิดปากเพื่อไม่ให้ครูสาวสืบสนมากกว่าเดิม

“ผมเป็นพ่อระยำแก้วคนเดียวครับ กับคนอื่นผมเป็นผู้ปกครอง แต่ทุกคนก็เหมือนลูกนั่นละ ถึงพวกเขาไม่ใช่พี่น้องคลานตามกันมา แต่อยู่บ้านเดียวกัน กินข้าวหม้อเดียวกัน เป็นลูกของผมทุกคน” ปิยะตอบอย่าง

แคล้วคล่องเพราะเคยอธิบายเรื่องนี้มาแล้ว

“ในฐานะพ่อ ผมขอโทษด้วยนะครับที่เกิดเรื่องแบบนี้ ต่อไปผมจะกวาดชั้นอบรมพวกแกให้มากกว่านี้ครับ”

คุณครูสาวพยักหน้าอย่างไม่เข้าใจในความสัมพันธ์นี้ หล่อนอบรมนักเรียนต่ออีกสองสามประโยค จากนั้นขอร้องให้ผู้ปกครองช่วยกันกวาดชั้นเด็กในปกครองมากกว่านี้ และจะแจ้งเรื่องให้คุณครูประจำชั้นทราบในวันถัดไป

ผู้ปกครองและเด็กนักเรียนต่างแยกย้ายกันไปคนละทาง มารดาของเลอศักดิ์แสดงกิริยาโกรธเกรี้ยว อาละวาดด่าฟ้าโทษดินเมื่อออกจากห้อง หล่อนบิดหูลากลูกชายให้เดินตาม เมื่อเขาเดินไม่ทันก็ฟาดแผ่นหลังหนังกๆ พร้อมด่าทอระบายอารมณ์ เพราะถูกคุณครูเตือนอ้อมๆ เรื่องพฤติกรรมไม่เหมาะสมของเด็กชายซึ่งอาจเลียนแบบจากหล่อน

ปิยะเห็นกิริยานั้นแล้วนึกสงสารเด็กชายเหมือนกัน แต่จะเข้าไปห้ามก็ไม่ได้ บ้านนั้นอาจส่งสอนลูกด้วยวิธีด่าหรือตี ทั้งเกรงว่าหากเข้าไปห้ามเลอศักดิ์จะโดนทำโทษหนักกว่าเดิม จึงละสายตาไปมองทางอื่นเสีย เผอิญสบตากับมารดาของโมกเข้า

“ขอโทษด้วยนะคะที่ทำให้เสียเวลา ใจคงเงินไม่พอใช้เลยไปขอโมกนั่นแหละค่ะ พอไม่ได้ก็โมโหแล้วปากไวไปหน่อย” บุษงาเข้ามาพูดกับปิยะ

ปิยะทำได้เพียงยิ้มรับคำแก้ต่างให้บุตรชายคนกลางของหญิงสาวพร้อมมองบุตรชายคนโตของหล่อนที่เป็นเด็กในปกครองของเขา ก่อนไล่เรียงมองใบหน้าเด็กที่เหลือทีละคน คำว่า ‘ปากไว’ นั้นหมายถึงการล้อเลียนปัญหาครอบครัวของเด็กเหล่านี้ และการกล่าวพาดพิงมาถึงเขาด้วยหรือไม่

“ไม่เป็นไรหรอก” คนไม่ค่อยถือสาหาความใคร่อย่างปิยะจะพูดอะไรได้นอกจากคำนี้ “แต่บุษงาต้องอบรมอย่าให้เขามาเถิดเงินโมกอีก ถึงเงินนั้นจะเป็นเงินของบุษงาแต่ก็ไม่ควรกรรโชก ให้ขอดีๆ แล้วสอนเรื่องการพูดจา

ว่าเราจะพูดไม่ดีกับคนอื่นไม่ได้”

บุหงาก็มหันรับคำก่อนแก้ตัวยี่ดยาว “ค่ะ แต่ฉันต้องทำมาหากิน จะเอาเวลาที่ไหนไปอบรมสั่งสอนล่ะคะ อยู่โรงเรียนครูเขาก็สอนไม่ใช่หรือคะ อีกอย่างเดี๋ยวโตขึ้นก็คงคิดได้แล้วเลิกไปเอง”

“รอให้โตบางทีก็ติดนิสัยไปแล้วนะ จะฝากความหวังไว้กับครูอย่างเดียวไม่ได้หรอก ครูดูแลเด็กตั้งเท่าไร ไหนจะสอนหนังสืออีก พ่อแม่รู้จักลูกของตัวเองดีกว่าใครนะ” ปิยะพยายามอธิบายอย่างใจเย็น

“ค่า” บุหงารับคำไปอย่างนั้นเอง หล่อนเริ่มหันซ้ายหันขวา เพราะโกสนคอยดึงแขนให้กลับบ้านตั้งแต่ถูกปิยะพร่ำสอน บุหงาจึงรีบกล่าวลา ปิยะและลูกชายคนโต ก่อนรูดชิปกระเป๋าขนาดเล็กแล้วหยิบธนบัตรยับยู่ยี่ให้โมก ลูบศีรษะบุตรชายคนโตอย่างรักใคร่

ผิวโมกคล้ำเหมือนผู้เป็นแม่ ใบหน้าเข้มคมสัน คิ้วหนาพาดเฉียงเหนือดวงตาดำสนิทราวกับนิล เขามองใบหน้ามารดาพร้อมสดับคำสั่งสอนให้เป็นที่ดี และช่วยเหลืองานบ้านของปิยะตอบแทนที่ให้ที่กินที่อยู่ทุกวันนี้

โกสนเห็นเงินที่โมกได้ก็ตาลูกวาวอย่างอิจฉา จึงขู่ว่าจะฟ้องพ่อที่ให้เงินลูกชายคนโต บุหงาต้องให้โกสนและวาสนาเพื่อปิดปาก ทว่าเงินของวาสนาถูกโกสนยึด เด็กชายอ้างว่าต้องเก็บไว้กับพี่ ปิยะแปลกใจที่บุหงาไม่ห้ามโกสน กลับสอนว่าให้ยอมพี่ชายจะได้จบเรื่องไป

“ลุงปิยะผมขอโทษ ถ้าผมไม่ต่อยก่อนคงไม่เป็นเรื่อง” นนทริกกล่าวเมื่อขึ้นมานบรถ

“ผมก็ขอโทษด้วย” โมกกล่าว ตามติดด้วยสนับทรี เหลือเพียงระย้า-แก้วที่มองใบหน้าพี่ชายทั้งสามก่อนกล่าวเสียงอ่อยเป็นคนสุดท้าย

“แก้วขอโทษ”

๒

รักวัวให้ผูก

พระอาทิตย์ทอดแสงสีแดงส้มทึงทำยก่อนลาลับขอบฟ้า แสงอ่อน นวลตาของพระจันทร์เคลื่อนเข้ามาทดแทนที่ละนิด ละแวกนั้นต่างทยอยเปิด ไฟที่ละบ้านสองบ้าน ความเงียบสงบตอนกลางวันค่อยๆ ถูกแทนที่ด้วยเสียง ผู้คนที่กลับมายังเคหสถาน

ปิยะชัชรถยนต์มาถึงประตูรั้วหน้าบ้าน เขาไม่ต้องเดินลงไปเปิดประตู เพราะเด็กชายสามคนที่นั่งเบาะหลังอาสาผลัดเปลี่ยนกันทำหน้าที่นี้ทุกวัน รถเคลื่อนเข้าไปยังที่จอดซึ่งเทพื้นปูนติดกับตัวบ้าน มีหลังคาทรงสูงกันแดด กันฝน ชิดกำแพงมีชั้นวางของขนาดย่อมเก็บเครื่องมือช่างและอุปกรณ์ ทำสวน โรงจอดรถนี้ตั้งอยู่หน้าตัวบ้านใกล้กับบ้านต้นไม้

บ้านต้นไม้ไม่ได้อยู่บนต้นไม้สูง แต่เป็นบ้านไม้หลังเล็ก ตั้งอยู่บน ไม้กระดานยกพื้นเตี้ยๆ มีบันไดแค่ห้าขั้นและผนังไม้ปิดหนึ่งด้าน ส่วนอีก สามด้านเป็นแผงไม้เตี้ยๆ ล้อมรอบต้นไม้ มีหน้าต่างบานใหญ่เกือบเท่าประตู ปิดล้อม แล้วยังมีหลังคากันแดดกันฝน ครบองค์ประกอบบ้าน เด็กหญิง ผู้เป็นเจ้าของจึงตั้งชื่อบ้านน้อยหลังนี้ว่า ‘บ้านต้นไม้’

ปิยะซึ่งเป็นอาจารย์สอนวิชาศิลปะที่โรงเรียนมัธยมที่บ้านต้นไม้ เป็นที่สอนพิเศษศิลปะและเก็บอุปกรณ์วาดเขียน ส่วนวันที่ไม่มีการเรียนการสอนระย้าแก้วมักยึดเป็นมุมโปรด เมื่อมีเด็กชายอีกสามคนมาร่วมชายคาก็กลายเป็นสถานที่เล่นประจำของเด็กๆ โดยปริยาย

แม้พระอาทิตย์ลับขอบฟ้า ทว่าบ้านต้นไม้สว่างด้วยแสงไฟจาก ตึกสูงและเสาไฟด้านนอก ทั้งมีไฟสีเหลืองนวลสลัวทอแสงอบอวนอยู่หน้าตัว บ้าน แสงนั้นหมายถึงมีคนกลับมาก่อนหน้าแล้ว

ทันทีที่รถจอดสนิท เด็กหญิงที่นั่งเบาะหน้าคุยกับคนขับก็เปิดประตูรถ วิ่งเข้าบ้านทันที หลอนได้ยินเสียงสนทนาดังมาจากในบ้านผ่านประตูมุ้งลวด ที่ปิดกันแมลงเข้าไปด้านใน ส่วนประตูไม้ด้านนอกเปิดไว้ระบายอากาศ เมื่อ ระย้าแก้วผลึกบานมุ้งลวดเข้าไปจึงเห็นหญิงสาวสองคนนั่งคุยกันในบ้าน

“อานัน น้ำชา สวัสดิ์ค่ะ” หลอนเรียกชื่อที่ละคน ยกมือไหว้กวาดจาก ซ้ายไปขวาเพื่อทำความเคารพเพียงครั้งเดียว ไม่ต้องเสียเวลาก้มหลายที

“ไม่คิดว่าเราจะแวะมา ซื่อกับข้าวมาพอดี อยู่กินด้วยกันไหมล่ะ” ปิยะ เอ่ยปากชวนอย่างไม่เอาใจใส่สัก เหมือนพูดตามมารยาทมากกว่า

พระราชอยู่บ้านติดกันนี้เอง หลอนเปิดร้านขายอาหารหน้าปากซอย พอขายเสร็จคงมานั่งคุยเป็นเพื่อนนันทวรรณที่ไปช่วยทำงานในร้าน รอจน กระทั่งเจ้าของบ้านกลับมา

ความสัมพันธ์ของเพื่อนบ้านทั้งสองหลังนี้มีมาตั้งแต่รุ่นพ่อแม่ พ่อแม่ ของปิยะรับราชการหน่วยงานเดียวกับบิดาของพระราช โชคร้ายที่ผู้ นำ ครอบครวัเสียชีวิตตั้งแต่พระราชยังเรียนไม่จบมัธยมปลาย เมื่อพ่อเสียชีวิต แม่ของหลอนจึงลุกขึ้นมาทำข้าวแกงขาย พระราชผันตัวไปเรียนสายอาชีพ แต่หลังจากนั้นไม่กี่ปี แม่ของพระราชก็เสียชีวิตตามพ่อไป

ในตอนนั้นเอง ครอบครวัของปิยะหยิบยื่นน้ำใจช่วยเหลือและ ปลอดภัยให้พระราชผ่านช่วงเวลาแห่งความยากลำบากมาได้ เมื่อพ่อแม่ของ ปิยะเสียชีวิต พระราชก็ช่วยดูแลเขาจนกลับมาตั้งหลักใหม่ได้เช่นกัน

สมัยเด็กปิยะกับพรระชาจะไปกลับโรงเรียนด้วยกันทุกวัน ตอนนั้น พรระชาเคยปากส่วงนำเรื่องเขาแอบชอบรุ่นพี่สาวสวยคนหนึ่งในโรงเรียน มาป่าวประกาศที่บ้าน เด็กหนุ่มที่เริ่มจีบสาวเกิดอายจึงไม่ยอมมพุดกับหล่อน ไปหลายวัน

พรระชาอยากจ้อเลยถือวิสาสะนำกุหลาบแดงไปมอบให้รุ่นพี่สาวคน นั้น ทว่ามอบกันอย่างไรปิยะก็ไม่ทราบ รุ่นพี่สาวไม่ยอมมพุดคุยกับเขาเลย ปิยะจึงพาลโกรธหล่อน แต่โกรธได้ไม่นานก็ต้องกลับมาคุยกัน เพราะเจอ หน้าที่ไรพรระชาก็ชวนคุยเหมือนแกล้งลืมนความผิดของตัวเอง เรื่องนี้ทำให้ ปิยะจำขึ้นใจว่าหล่อนพุดมากและช่างจู้จี้จ้านเหลือเกิน

พรระชาได้ยินเจ้าของบ้านชักชวนรับประทานข้าวเย็นด้วยกันก็ตอบ รับทันที ไม่สนใจหรอกว่าเขาชวนตามมารยาทหรือตั้งใจจริง ถือว่าชวนก็คือ ชวน

“จั้นฉันผิดผิดเพิ่มดีกว่า วันนี้ที่ร้านขายดี กับข้าวไม่เหลือเลย มาช่วย แคนพื้นนี่ให้กินข้าวด้วย ไม่ค่อยกินข้าวกับเขา ผอมจนเหลือแต่กระดูก ตัว เหลืองซีขาว” พรระชาพุดอย่างกระตือรือร้นพร้อมมองนั้นทวารณที่ส่งยิ้ม หวานให้

“พี่ไม่อยากอาหารนี่นา แต่ซาอยากทำอะไรก็ทำเถอะ อาหารฝีมือซา อร่อยๆ ทั้งนั้น” หญิงสาวตอบกลับมา

ปิยะปลุกผักหลายอย่างไว้หลังบ้าน ทั้งพริก ตะไคร้ มะนาว มะกรูด กะเพรา โหระพา สะระแหน่ ต้นหอม กุยช่าย แม้แต่รั้วก็ปลุกชะอม โดยมีตำลึงและอัญชันพันรอบบ้าน สวนผักเล็กๆ นี่เป็นฝีมือเขากับนั้นทวารณ ช่วยกันสร้าง โดยมีระย้าแก้วและन्हรีเป็นลูมือ เพื่อมาแบ่งเบาภาระค่า ใช้จ่ายในบ้าน และเหลือเผื่อแผ่เพื่อนบ้าน โดยเฉพาะบ้านของพรระชา

พรระชาเปิดร้านขายอาหารเล็กๆ มีทั้งข้าวแกงและขนมหวานง่ายๆ ร้านนี้หล่อนต่อยอดมาจากรถเข็นข้าวแกงของแม่ เปิดขายตั้งแต่เช้า พอบ่าย ก็เริ่มหมด ปิยะเคยแนะนำให้ขายตอนเย็นด้วยเพราะน่าจะขายดี แต่หล่อน

บ่นว่าเหนื่อยและต้องการพักผ่อนมากกว่า

หญิงสาวเตรียมอาหารคนเดียวตั้งแต่เช้ามืดเพื่อให้ทันขายช่วงเช้า แล้วทำบางอย่างเพิ่มหน้าร้านโดยมีลูกจ้างคอยช่วย แม้ว่าหล่อนไม่เคยเอาเปรียบลูกจ้าง แต่จู้จี้ขี้นจนลูกจ้างส่วนใหญ่ทนฝึปากไม่ไหว

ตอนนี้พรรษาได้นั้นทวรรณไปช่วยงานชั่วคราวจึงไม่เคร่งครัดเหมือนเมื่อก่อน เพราะอีกฝ่ายทำงานเรียบร้อย พุดจาตีมีมารยาทกับลูกค้า จึงหันมาวุ่นวายกับการกินของนั้นทวรรณแทน เพราะเจ้าหล่อนไม่ค่อยรับประทานอะไร

“มาหนุ่มๆ เก็บกระเป่าเสร็จแล้วไปช่วยน้ำทำผัดผักมาบำรุงอาหนักัน” พรรษาพูดเสียงดังตั้งแต่เด็กชายทั้งสามคนก้าวเข้ามา

นนทรี สนั่นตร และโมกยกมือไหว้ผู้ใหญ่อย่างนอบน้อม แต่มีเพียงนนทรีที่เดินเข้าไปสวมกอดนั้นทวรรณผู้เป็นมารดา

นั้นทวรรณกอดตบลูกหลวมๆ หล่อนมองหน้าบุตรชายด้วยความรัก ก่อนสั่งเกตไบหน้าและเนื้อตัวเขา

ตอนนั้นนนทรีพยายามหลบสายตา แม่เขาล้างหน้าล้างตาก่อนกลับบ้านแล้ว แต่ไม่มั่นใจว่าเหลือร่องรอยจากโรงเรียนที่มากน้อย ยิงนนทรีพยายามหลบนั้นทวรรณยิ่งจ้อง เมื่อมั่นใจในสายตาตัวเองจึงหันไปดูเด็กชายอีกสองคนที่ยืนอยู่ใกล้ๆ แล้วมองเด็กหญิงเป็นคนสุดท้าย

“ตายแล้ว ทำไมเนื้อตัวเป็นอย่างนี้กันล่ะลูก” หล่อนร้องด้วยน้ำเสียงตกใจ

พรรษาที่ลุกยืนรอถึงกับชะงัก ก่อนหันมาเพ่งพิศดวงหน้าอ่อนใสของเด็กทั้งสี่คน

“พอดิมีเรื่องที่โรงเรียนครับ เป็นเพราะผม” โดยไม่ต้องถามซ้ำ โมกก็สารถภาพพร้อมรับความผิดไว้กับตัว

โมกไม่ได้อยู่บ้านหลังนี้ตั้งแต่แรก เขาเป็นบุตรชายของบุหงาซึ่งอยู่กับพงษ์ เจ้าของร้านขายก๋วยเตี๋ยวและอาหารตามสั่งแถวโรงเรียน

ที่ปิยะเป็นอาจารย์ ทว่าโมกไม้ใช้ลูกแท้อย่างของพงษ์ เขาเป็นเพียงลูกเลี้ยงเท่านั้น

โมกช่วยงานที่ร้านของพงษ์แทบทุกอย่างเท่าที่เด็กเช่นเขาทำได้ เด็กชายตื่นตั้งแต่ตีสี่มาทำความสะอาด ช่วยหั่นผัก จัดหน้าร้าน บรรจจุณเครื่องปรุงสำหรับลูกค้าที่ซื้อกลับบ้าน จากนั้นซักผ้าของตัวเองแล้วรีบตากตั้งแต่เช้า หากเวลาเหลือจะรีดชุดนักเรียนด้วย ถ้าทำไม่ทันก็ไม่ได้รีด เสื้อผ้าจึงยับบ้างเรียบบ้างแล้วแต่วัน หลังจากนั้นจึงรับประทานอาหารเช้าแล้วค่อยไปโรงเรียนกับน้องชายและน้องสาว

ขณะที่โมกต้องตื่นตั้งแต่ห้ามืดเพื่อช่วยงาน ทว่าโกสนและวาสนา น้องชายและน้องสาวต่างบิดาไม่ต้องทำอะไรสักอย่าง ทั้งสองตื่นนอน อาบน้ำ รับประทานอาหารเช้าก็ไปโรงเรียนได้เลย โดยมีบุหงาดูแลเรื่องการอาบน้ำและอาหาร พอตกเย็นโกสนและวาสนาก็ไปเล่นหรือดูโทรทัศน์ได้ตามสะดวกไม่ต่างจากวันหยุด ผิดกับโมกที่ต้องล้างจานชาม กวาดถูร้านจนเสร็จแล้วจึงทำการบ้าน

ส่วนมารดาุ่นวายกับน้องๆ เหมือนตอนเช้า เพิ่มเติมคือบังคับให้ทำการบ้าน การดูแลลูกเป็นหน้าที่ของบุหงาเพียงผู้เดียว พงษ์ไม่เข้ามายุ่งเกี่ยวแม้เพียงนิด เขาบอกว่าแค้นงานค้าขายในแต่ละวันก็ยุ่งยากมากพอแล้ว

เมื่อมีเพียงโมกที่ทำทั้งงานบ้านและช่วยงานในร้าน บางครั้งเขาจึงอดถามอดบ่นไม่ได้

‘ทำไมไม่ให้โaimาช่วยบ้าง โต้แล้ว ห่างกับผมแค่นี้เดียวเท่านั้น’ เขาหมายถึงน้องชายคนกลาง

หากพงษ์ได้ยืนต้องโมโหกลับไปทุกครั้ง

‘น้องมันยังเล็ก จะใช้ให้ทำงานอะไร มึงขี้เกียจละสิโaimก’ พ่อเลี้ยงบริภาษก่อนขุดคำดำอีกชุดใหญ่

ที่จริงงานของโมกไม้หนักหนาหอรอก ทว่าสิ่งที่หนักหนาคือวาจาจูด่า

หยาดคายโดยปราศจากเหตุผลของพ่อเลี้ยงต่างหาก หากเขามองกลับด้วย
แวตาดำสนิทราวกับนิล ยิ่งทำให้พงษ์รู้สึกว่ามีแรงขู่

พ่อเลี้ยงจะใช้ฝ่ามือหนาๆ ไม้ก็กำปั้นหนักๆ บางทีก็สิ่งของใกล้ตัว
ส่วนใหญ่เป็นไม้แขวนเสื้อหรือไม้กวาดฟาดแขนขาของเด็กชาย เมื่อถูก
ทำโทษ ไม้กจจดจำขึ้นใจว่าห้ามร้องไห้หรือโวยวาย มิเช่นนั้นจะโดนหนักกว่า
เดิม

หลายครั้งที่เกิดเรื่อง บุษงาไม่กล้าห้ามปรามหรือขัดขวาง เพียงส่ง
สายตามองบุตรชายอย่างเป็นห่วง เมื่อพงษ์หายโกรธค่อยเข้าไปปลอบและ
สั่งสอนไม่ให้ดื้อ ให้อ่อนอ่อนผ่อนตามพ่อเลี้ยงเสีย หล่อนถือคติว่าไม่ต่อปาก
ต่อคำหรือยอมทำตามน้ำ เรื่องจะได้จบลงโดยง่าย

ส่วนคนนอกที่เห็นเหตุการณ์มักไม่สบายใจ คอยห้ามปรามขอร้อง
ผู้เป็นพ่อเลี้ยงบ้าง หากเป็นคนที่เกรงใจพงษ์จะพยักหน้ารับคำ แล้วไล่ไป
ไปหลังร้าน จากนั้นค่อยลงโทษทีหลัง โทษฐานทำตัวน่าสงสารเป็นเหตุให้
คนอื่น ๆ มองพงษ์ไม่ดี

ด้วยความสงสารเด็กชาย ปิยะจึงแวะเวียนนำเสื้อผ้านักเรียน รองเท้า
มือสองจากนักเรียนที่เรียนศิลปะกับเขาไปให้ ความเอื้อเฟื้อของปิยะทำให้
พงษ์พลอยสบายไปด้วย แม้แต่หนังสือเรียนนั้นคุณครูประจำชั้นก็เป็นธุระ
หามาให้

ขณะที่โมกต้องใช้ของมือสอง ทว่าโกสนและวาสนาจะได้ของใหม่
ทุกอย่าง พงษ์กล่าวว่าของของโมกสกปรกและเก่าเกินกว่าโกสนจะใช้ต่อ
ส่วนวาสนาเป็นผู้หญิงไม่สามารถใช้ของต่อจากใครได้อยู่แล้ว

บุหงารู้ว่าพงษ์ไม่รักโมกเท่ากับโกสนและวาสนา แต่เป็นเรื่องธรรมดา
ของพ่อเลี้ยง ไม่มีใครอยากเลี้ยงลูกคนอื่น เท่าที่พงษ์อุปการะทุกวันนี้เห็นว่า
ใจดีมากแล้ว บางครั้งเขาทำโทษโมกอย่างเอาเป็นเอาตาย บุษงาก็ยังหลอก
ตัวเองว่าไม่มีอะไรเพราะไม่เคยเห็นกับตา

กระทั่งเย็นวันหนึ่งหล่อนไปจ่ายเงินค่าเช่ากับคนข้างบ้านแล้วคุยกัน

จนลืมนเวลา เมื่อมาถึงร้านตอนค่ำ เด็กชายก็ไม่อยู่บ้านเสียแล้ว

วันนั้นโมกหายไปหลายชั่วโมง บุษงาเริ่มเะใจจึงมาตามที่บ้านปิยะ เพราะคิดว่าโมกมาหาอาจารย์หนุ่ม แต่เขากลับไม่รู้เรื่อง ปิยะกับพรรษาจึงช่วยตามหาโมกอีกแรง โดยเริ่มจากโรงเรียนมัธยมที่ปิยะสอนซึ่งอยู่ใกล้บ้าน เด็กชาย ใช้เวลาเดินหาชั่วโมงกว่าจึงพบ

โมกเดินช้าๆ เพียงลำพังอยู่ริมถนนในสภาพร่างกายบอบช้ำ มีรอยฟกช้ำตามแขนและขา ทว่าหนักสุดน่าจะเป็นไบน้หน้าบวมปูด โดยเฉพาะรอบดวงตาและบาดแผลตรงทางคิ้วเห็นเลือดไหลซึม

ตอนนั้นเด็กชายไม่มีน้ำตาสักหยด เมื่อปิยะเดินเข้าไปสวมกอด น้ำตาของเด็กชายใจเพชรค่อยไหลพร่างพรูราวกับเขื่อนแตก

ความบอบช้ำทางร่างกายคงไม่เท่าความบอบช้ำทางจิตใจ...

ปิยะพาโมกไปทำแผลที่คลินิกที่เปิดแถวนั้น บุษงาบอกหมอว่าพี่น้องทะเลาะกัน แม้ทางคลินิกสงสัย แต่เมื่อผู้ปกครองยืนยันจึงไม่สอบถามมากกว่านั้น หลังจากนั้นจึงพากันกลับ แต่กลับมาบ้านปิยะ มีใช้บ้านเด็กชาย

แม้เป็นคนนอกแต่ปิยะก็รับไม่ได้ ทนไม่ไหวกับเหตุการณ์รุนแรงนี้ จึงบอกให้บุหงาแจ้งความที่พงษ์ทำร้ายร่างกายโมกเสีย หล่อนตกตะลึงอ้าปากค้างเมื่อได้ยินอย่างนั้น ก่อนสิ้นศึระะปฏิเสศ

‘ถ้าแจ้งความจะเป็นเรื่องใหญ่ เขาก็ต้องโกรธ จะโดนจับเข้าคุกหรือเปล่านั้นก็ไม่รู้ ที่นี้ก็เดือดร้อนกันทั้งหมด แล้วจะเอาเงินที่ไหนเลี้ยงลูก ลูกตั้งสามคน’ หญิงสาวคร่ำครวญ

‘แล้วจะให้โมกกลับบ้านไปโดนพ่อตีอีกอย่างนั้นหรือ’ พรรษาผู้เห็นโมกเดินเท้าเปล่าริมถนนใต้แสงไฟสลัวถามบ้าง หล่อนเพิ่งรู้จักเด็กชายในวันนั้น แต่อดสะเทือนใจไม่ได้

‘พี่พงษ์เชื่อว่าโมกคือ ถ้าไม่คือ พ่อเขาคงไม่ตี’ ผู้เป็นแม่ตบอ้อมอ้อมคล้ายไม่มั่นใจในสิ่งที่พูดเหมือนกัน

‘พ่อเลี้ยง เขาเป็นพ่อเลี้ยง บุษงา’ ปิยะย้าก่อนกล่าวต่อไป ‘ถึงจะบอก ว่าเลี้ยงลูกแบบคำโบราณที่ว่ารักวัวให้ผูก รักลูกให้ตีนะก็พอเข้าใจอยู่หรอก แต่นี่ตีเหมือนวัวเหมือนควาย วัวควายเรายังไม่ทำขนาดนี้’

‘โมกดี่มากหรือคะ ดูท่าทางเป็นเด็กเรียบร้อยออก’ นั่นทววรรณถามขึ้นบ้าง หล่อนพาโมกขึ้นไปนอนห้องเดียวกับบนหรี โดยระย้าแก้ว ร่ำร้องจะนอนห้องเดียวกันให้ได้ เด็กหญิงเรียก ‘พี่โมกๆ’ ไม่ขาดปาก โมกก็ดูเกรงอกเกรงใจและตามใจเด็กหญิงไม่น้อย ไม่มีท่าทีของเด็กเขี้ยวหรือดีดลัคนิด

บุหงานั่งเงียบไม่กล้าตอบคำถามใคร เพราะคำถามเหล่านั้นราวกับ เหล็กแหลมลนไฟจนร้อน แล้วนำมาแทงหัวใจหล่อนอีกที

‘บุหงาฟังผมนะ’ ปิยะเอ่ยขึ้นช้าๆ ‘ถ้าเรื่องนั้นมันเกิดซ้ำ แล้วเราไม่ โชคดีเจอโมกเหมือนวันนี้จะเป็นยังไง เขาอาจหนีออกจากบ้าน หรืออาจตาย ไปเลยก็ได้’

‘บุหงาเป็นแม่ ต้องปกป้องลูก ไม่ใช่ยอมหรือเกรงใจเพื่อเอาใจคนอื่น ใครจะโกรธจะไม่พอใจก็ช่าง แต่ลูกนะเขาต้องปลอดภัย อย่าปล่อยให้ใคร มาทำร้ายสิ’

คราวนี้บุหงาถึงกับกลั้นน้ำตาไม่ไหว หล่อนเช็ดน้ำตุน้ำตา สะอื้นฮักๆ ฟังแล้วใคร่ครวญตามเท่าที่สติปัญญาจะทำได้ หากเลิกกับพงษ์หรือเขาต้อง เข้าคุก ตนอาจลำบาก แล้วลูกจะเป็นเด็กน่าสงสารเพราะไม่มีพ่อ อีกใจก็กลัวโมกถูกทำร้ายหรือหนีออกจากบ้านอย่างที่ปิยะบอก

บุหงาคิดตามและพยายามหาทางออก แต่ทว่ากลับเป็นคนละทางกับ ที่อาจารย์หนุ่มแนะนำ

‘อาจารย์จะกรุณาให้โมกมาอยู่ด้วยได้ไหมคะ’ หญิงสาวบีบมือแน่น ก่อนตัดสินใจพูด

การตัดสินใจของบุหงาทำให้เด็กชายน้อยใจแม่อยู่สักๆ ที่ถูก ‘โยน’ ออกจากบ้าน แต่ไม่เคยร่ำร้องกลับไปหา เพราะปกติมารดาไม่เอาใจใส่เขา

อยู่แล้ว โม่ก็ไม่ใช้ลูกแหงตีตแม่เหมือนน้อง

แม่เสียใจ แต่อีกใจเด็กชายออกจะดีใจด้วยซ้ำที่ได้ย้ายมาอยู่บ้าน
หลังนี้ เพราะโม่รักและเคารพปิยะ ยึดเป็นที่พึ่งมาแต่ไหนแต่ไร เขาจึงเรียก
ปิยะว่า 'พ่อ' มาตั้งแต่นั้น

๓

บ้านต้นไผ่

เมื่อได้ยินคำสารภาพจากปากโหมกว่าตนเป็นต้นเหตุการวิวาท ทั้ง
พรรษาและนั่นทวรรณต่างมองหน้ากันด้วยความตกใจที่เด็ดๆ มีเรื่องชก
ต่อย ส่วนระย้าแก้ว นนทรี และสนฉัตรพร้อมใจกันมองโหมอย่างไม่เห็น
ด้วยนัก ไม่ใช่ความผิดของโหมที่รู้ลักหรือมีความสัมพันธ์กับคนพาลพวก
นั้นสักนิด

“ไม่ใช่โหมครับ ผมเป็นคนเปิดก่อนครับ” นนทรีกล่าว หากจะมีใคร
ผิด คนนั้นควรเป็นเขาที่กระโจนเข้าสู่สนามต่อสู้คนแรกมากกว่า

“ผมก็เข้าไปต่อยกับเขาด้วยครับ” สนฉัตรสารภาพตาม

“แต่พวกเราไม่ผิดนะ พวกมันเริ่มก่อน” ระย้าแก้วรีบพูดแทรก จาก
นั้นเล่าเหตุการณ์ชกต่อยอีกรอบอย่างละเอียดยิบ เน้นเรื่องฝ่ายตรงข้ามเป็น
เด็กอันธพาลประจำโรงเรียนมากๆ ตัวโตกว่าแล้วยังมาตีผมเด็กผู้หญิงตัว
เล็กนิดเดียวอย่างหล่อนอีก แต่ระย้าแก้วฉลาดพอจะเว้นเรื่องกัตุหูอีกฝ่าย
ไว้

“แล้วสรุปใครแพ้” พรรษาถามอย่างสงสัยจนปิยะต้องหันมามองเป็น

เชิงปราง “ก็มันสงสัยนี่ ครูเข้ามาห้ามก่อนหรือไง”

“ครับ อุ้มไปตามครูมา แล้วรอผู้ปกครองมาคุย ผู้ปกครองเด็กปอหกว่าพวกเราด้วย” นนทรีเล่าต่อ เขาไม่ชอบแม่ของเลอคักดีเท่าไร

“ว่ายังไง ไหนบอกนำมาซิ” พรรษาซักต่อ

เด็กชายสามคนมองหน้ากันเป็นเชิงปริศนา เพราะผู้หญิงคนนั้นว่าพาดพิงไปถึงพ่อแม่แต่ละคน แต่ระย้าแก้วรำคาญความซุกซนของพี่ชายทั้งสามคนจึงชิงเล่าเสียเอง

“แก้วบอกว่าลูกยายป้านั่นมาว่าพ่อแม่พวกเรา ก่อน ยายป้าเลยบอกว่าลูกเขาพูดถูกแล้ว พ่อแม่พวกเราเป็นแบบนี้จริงจริง” เด็กหญิงเล่าเสียงดังชัดแจ้วจนกลบเสียงโทรทัศน์ที่เปิดไว้ตั้งแต่แรก

“เขาพูดว่าอะไร” พรรษายังคงอยากรู้

“กินข้าวกันเถอะ เด็กๆ น่าจะหิวแล้ว” ปิยะพยายามเปลี่ยนเรื่องเพื่อตัดบทสนทนา เขาไม่ต้องการให้คำพูดบาดหูนั้นทำให้ใครไม่สบายใจ

“อย่าเพิ่งมาเบรกลีพี่ ขอฟังหลานก่อน” พรรษารู้สึกขาดตอน

ระย้าแก้วเลยฉวยหนังข้อี้กรอจากที่เคยเล่าให้ฟังต่อหน้าคุณครูมาแล้ว ทั้งพรรษาและนนทวรรณต่างตกอกตกใจเมื่อได้ยินคำพูดร้ายที่กลั่นจากความคิดเด็กน้อยวัยไม่ประสา ซึ่งอาจซึมซับความคิดมาจากผู้ใหญ่ผู้ดูแลอีกต่อหนึ่ง

“จึ้นทำถูกแล้ว” พรรษาตบมือฉาดใหญ่

“อย่าไปยอมมัน ใครมันทำร้ายรังแกเรา เราต้องสู้ ไม่อย่างนั้นมันจะทำได้ใจ แล้วเอาเปรียบเราไปเรื่อยๆ แต่เราก็อย่าไปรังแกใครก่อนแล้วกัน แล้วถ้าเห็นใครถูกรังแก เราก็ต้องช่วย”

“อ้าว ไม่ห้าม แต่ดันไปสนับสนุนซะอีก” ปิยะท้วงหญิงสาวข้างบ้านก่อนหันไปอบรมเด็กๆ

“จัดการเองไม่ได้นะลูก ถ้ามีเรื่องอะไรต้องไปบอกครูสิ”

“กว่าครูจะมาถึงตลาดวาย” ระย้าแก้วโอดครวญเปรียบเปรย

“นี่นะ ตลาตวาย” ผู้เป็นพ่อหงายหลังมือ ใช้มะเหงกเชกกลาง
กระหม่อมเด็กหญิง “ตัวเท่าลูกแมวยังมีหน้าไปตีกับเขา”

“ก็พวกมันว่าเราก่อน” ระย้าแก้วจับศีรษะแล้วมองพ่อ โดนเชกศีรษะ
ไม่เจ็บนักหรือ แต่หล่อนอดเคืองไม่ได้

“มันมาว่าแก้วเป็นลูกไม่มีแม่ด้วย พ่อ...พ่อบอกว่าแก้วมีแม่ แต่แก้ว
ยังไม่เคยเห็นหน้าเลย แม่แก้วหน้าตาเป็นยังไงเธอ” เด็กหญิงถามแววดา
ไล้ชื่อ ดวงตากลมโตที่โดดเด่นบนใบหน้าเรียกรूपไข่ผิวแก้มผาดแดงเรื่อปาน
จะรำให้ในใจ

“เจ็ด...แปด...เก้า...สิบ!” เมื่อนับเลขหนึ่งถึงสิบจนครบ คนดวงตาสวย
ก็สอดสายสายตาหาเด็กชายอีกสามคนที่แยกตัวไปซ่อนตามมุมต่างๆ ของ
บ้าน อันเป็นอาณาเขตการเล่น

ครั้งนี้เด็กๆ เล่นซ่อนแอบ โดยระย้าแก้วเป็นคนตามหาผู้อื่นก่อน เด็ก
หญิงเดินอย่างมาดมั่นเข้าห้องครัว มั่นใจว่าต้องมีสักคนซ่อนตัวตามซอก
หลีบ ไม่มีมุมใดก็มุมหนึ่ง เมื่อหาจนทั่วก็ไม่พบ ขณะจะก้าวเท้าผ่านประตูที่
เชื่อมกับนอกบ้านก็มีเสียงหนึ่งเรียกไว้

“แก้ว ล้างจานหรือยังลูก”

ในวันหยุดสุดสัปดาห์อย่างนี้ เด็กๆ ต้องช่วยกันทำงานบ้านตามที่
ตกลงไว้ ทั้งล้างจาน กวาดบ้าน ถูบ้าน รดน้ำต้นไม้ โดยส่นละครแก้ว กังๆ
กว่าใคร เพราะบ้านเดิมมีแม่บ้านทำงานให้ เด็กชายพยายามปรับตัวเพื่อไม่
เอาเปรียบคนอื่น เมื่อทำงานบ้านเสร็จ ทุกคนจึงเล่นได้ตามชอบใจ

นั้นทว่ารรณจัดการงานบ้านอื่นๆ เพราะปิยะสอนพิเศษศิลปะเด็ก
นักเรียนที่เตรียมตัวสอบเข้ามหาวิทยาลัยหรือวิทยาลัยในช่วงเช้าที่บ้านต้นไม้
อาจมีบ้างที่การเรียนการสอนสิ้นสุดช่วงบ่าย

เด็กหญิงหันมองก็พบเจ้าของเสียงชะโงกเข้ามาในครัวด้วยใบหน้า
อมยิ้มท่าทางใจดี แต่ระย้าแก้วรู้ตัวว่าต้องถูกดูบางสิ่ง

จากงานบ้านทั้งหมด เหลือเพียงงานเดียวที่ยังไม่ได้ทำคือล้างจาน ซึ่งสลับเปลี่ยนกันทำคนละวัน แต่สลับกันอย่างไรรู้ก็ไม่ทราบ เด็กหญิงล้างจานแทบนับครั้งได้ หล่อนไม่ชอบ เพราะขณะคนอื่นพักผ่อนดูโทรทัศน์ตามใจ แต่มีคนหนึ่งต้องง่วนทำความสะอาดจานชามในครัวเพียงลำพัง

วันนี้วรล้างจานของระย้าแก้ว หากปิยะไม่เรียกหล่อนก็ไม่ทำ หลยครั้งมีคนอาสาทำแทน ทว่าวันนี้ไม่มี ระย้าแก้วจึงแซ่จางทั้งไว้อย่างนั้น

“แก้วไปเล่นก่อนได้ไหม ตอนเย็นค่อยล้างจานทีเดียว” เด็กหญิงต่อรอง

“ถ้ารอจนเย็น จานก็เยอะกว่านี้ แล้วแก้วจะทำไหวหรือ เตี่ยรักอิดออดอีก” บิดาถามกลับพร้อมจ้องจับผิดก่อนพูดแถมบังคับ “ไปล้างจานตอนนี้เลย”

เมื่อได้ยินอย่างนั้นเด็กหญิงก็ทำหน้าเหนื่อย ไหล่ตก ร้างที่บางอยู่แล้วเหมือนบางยิ่งขึ้นอีก คล้ายกระดาดจะปลิวตามแรงลมแล้วตกสู่พื้น ทว่าระย้าแก้วก็ไม่ไซ่คร้ายเกินไป เพราะมีคนหนึ่งมาช่วยหล่อนจากสถานการณ์นั้นทันท่วงที

“วันหยุดก็ให้หลานไปเล่นให้สบายใจเถอะ” พระราชเดินเข้ามาในครัวพร้อมปืนโตเถาใหญ่ หญิงสาวเดินเข้าออกบ้านหลังนี้เป็นประจำไม่ต้องเรียกเจ้าของบ้านมาต้อนรับ แล้วคงได้ยินบทสนทนาของพ่อลูกก่อนเดินมาถึงครัวจึงกล่าวเช่นนี้

“เตี่ยหลานจะเคยตัว” ปิยะหันไปบอกเพื่อนบ้าน

“ค่อยล้างตอนเย็นก็ได้ อะ นี่แกงส้มชะอมกุ้ง ฉันทำมาเผื่อ ไข่ชะอมนะแก้วชอบ กุ้งเด็กๆ น่าจะชอบ ส่วนफीก็ชอบกินนี่” พระราชกล่าวก่อนวางปืนโตไว้ที่โต๊ะ หล่อนรู้ใจคนทั้งบ้านว่าใครชอบหรือไม่ชอบกินอะไร เหลือเพียงนั้นทวรรถที่เต้าใจไม่ถูก แม้หญิงสาวผู้นั้นชมว่าอาหารของพระราชอร่อย แต่ไม่เคยรับประทานอย่างเอร็ดอร่อยดังพูดสักครั้ง

“น้ำแยกไข่เดี่ยวไว้ให้แก้วอีกชั้นหนึ่งนะ” พระราชกล่าว หล่อนแยกไว้

คนละชั้นกับแกส้ม เพื่อเด็กคนไหนต้องการกินแค้ไข่เจียว โดยเฉพาะระย้า-
แก้วซึ่งเดิมไม่ชอบกินผัก ปียะตามใจเรื่อยมา เมื่อเข้าโรงเรียนจึงเกิดปัญหา
กับการรับประทานอาหารกลางวัน เขาเริ่มกวัดข้นให้กินตอนนั้น แต่ก็ไม่ได้
ผล

กระทั่งเด็กชายสามคนย้ายเข้ามาเป็นสมาชิกในบ้าน ระย้าแก้วแอบ
นำผักให้พี่ชายทั้งสามกินแทน โดยเฉพาะนนท์รับหน้าที่นั้นบ่อยๆ พรรษา
จึงสรรหาวิธีตามประสาคนทำอาหาร ด้วยการนำผักไปทอดแบบต่างๆ เพื่อ
เอาใจเด็ก พยายามทำให้หล่อนกินผักให้ได้

“ขอบคุณคะน้ำชา” ระย้าแก้วไม่เพียงพูด แต่เข้าไปกอดเอวฉอเลาะ
เรียกคะแนนความรักความเอ็นดูจากพรรษาด้วย

ปียะเพียงส่ายหน้ามองระย้าแก้วเดินยิ้มร่าออกจากครัว คงไม่เป็นไร
หากเด็กหญิงจะกลับมาล้างจานตอนเย็น แต่เขาคิดว่าพรรษาคงลงมือล้าง
แทนตั้งแต่ตอนนั้นมากกว่า

“น้ำชา” ระย้าแก้วที่เดินออกไปชะโงกหน้าเข้ามาเรียกแขกของบ้านอีก
ครั้ง

“ตอนเข้ามาเห็นพี่สามคนใหม่”

“เห็น อยู่กันหน้าบ้านนุ่นนะ” พรรษาตอบ

ระย้าแก้วได้ยืนอย่างนั้นก็ยิ้มหน้าบานยิ่งกว่าเดิม ภูมิใจกับความ
ฉลาดแกมโกงแบบเด็กๆ ของตน เพียงแค่นี้หล่อนก็ไม่ต้องเสียเวลาตระเวน
หาพี่ชายทั้งสามไปทั่ว เด็กหญิงมุ่งหน้าไปยังบ้านต้นไม้ หมายมาดจะจัดการ
พวกเขาให้ได้ในคราวเดียว

“โป่งปัส”

คนตัวเล็กยกเก้าอี้มาต่อเพื่อเพิ่มความสูง จะได้มองเข้าไปในบ้าน
ต้นไม้ผ่านช่องเล็กๆ ตรงผนัง เมื่อส่องก็เห็นสนฉัตรยื่นหลบข้างประตู
หล่อนจึงเปิดหน้าต่างแล้วชูนิ้วโป่งตะโกนลั่น

“โอ้ ฐู่ได้เงาเฝ้าย” สนั่นตรโอดครวญ เขาคิดว่าหาที่ซ่อนมิดชิดดีแล้ว
มิวายถูกน้องเล็กของบ้านที่คิดว่าไม่มีทางรู้เท่าทันหาเจอจนได้

เมื่อถูกจับได้ สนั่นตรก็เดินคอคอกออกจากบ้านต้นไม้ หวังว่าเพื่อนอีก
สองคนจะยังซ่อนตัวต่อไปแล้วหาทางหลบหลังระย้าแก้วได้ มิเช่นนั้นเขาต้อง
เป็นคนหาในครั้งต่อไป

ดวงตาคมของระย้าแก้วมองเห็นผ้าใบผืนใหญ่ที่เคยพับไว้ใช้กันฝน
ลาด ทว่าตอนนี้นั่งกางแผ่นพื้นใต้ถุนบ้านต้นไม้ แม่เด็กที่สุดในกลุ่ม แต่เด็ก
หญิงเป็นคนช่างสังเกตจึงเอะใจบางอย่าง

ร่างเล็กค่อมๆ ย่องไปใกล้ใต้ถุนบ้านต้นไม้ด้วยผีเท้าแผ่วเบา ก่อน
เอื้อมมือกระตุกผ้าใบออก ส่งผลให้เห็นร่างเด็กชายคนหนึ่งนอนคว่ำหน้ากับ
พื้นดิน เด็กหญิงจึงหุกกลับบ้าน

เด็กชายที่ซ่อนตัวอยู่หลับตาปีก่อนล้มตาช้ำๆ แล้วสำหน้าอย่างหัว
เสียว

“ขนาดนี้ยังหาเจออีกหรือ” โม่กบ่นพร้อมกับค่อมๆ คลานออกจาก
ใต้ถุน เนื้อตัวเขามอมแมมเต็มไปด้วยเศษใบไม้ใบหญ้าจากพื้นดิน

เมื่อหาตัวผู้ซ่อนเจอสองคน ระย้าแก้วยิ้มมั่นใจในตัวเอง หล่อนเดิน
อย่างผึ่งผาย แล้วมองมุ่มอื่นๆ ว่าเหลือที่ไหนให้เด็กชายคนสุดท้ายซ่อนตัว
อีกบ้าง มีที่เดียวที่หล่อนยังไม่ได้ค้นหา นั่นก็คือ...บริเวณด้านบน

เด็กหญิงแหงนหน้ามองด้านบนบ้านต้นไม้ หรือนนทรีจะลงทุนปีน
ต้นไม้ขึ้นไปซ่อนตัวที่หลังคา หรือเกาะเกี่ยวลำต้นหรือกิ่งใดกิ่งหนึ่ง เพราะ
เขาเคยปีนขึ้นไปแล้ว

นิ้วชี้ของเด็กหญิงขมวดเข้าหากัน คิดหาหนทาง ในที่สุดก็ตัดสินใจ
เดินไปลากบันไดพับในโรงจอดรถ สนั่นตรและโม่กพยายามส่งเสียงห้าม
ด้วยเกรงว่าหล่อนอาจตกบันไดเกิดอันตรายขึ้นได้ แต่ระย้าแก้วไม่กลัวใคร
หล่อนคือรั้นไม่ยอมฟัง

“ไม่ แก้วจะขึ้นไป พื้นนี้ต้องแอบข้างบนแน่ๆ” เด็กหญิงยื่นกราน

ความคิดก่อนก้าวขาขึ้นไปอีก คราวนี้สนันสนุนว่าหากระย้าแก้วขึ้นไปอีกชั้น จะวิ่งไปบอกปียะ แต่เด็กหญิงไม่กลัว กว่าเขาจะวิ่งไปหาปียะ หล่อนคงเจอตัวนทรวิจนกระโดดลงมาเรียบร้อยแล้ว เด็กหญิงจึงแลบลิ้นใส่แล้วก้าวขึ้นบันไดอีกชั้น

ทันทีที่ก้าวขา ระย้าแก้วรู้สึกถึงแรงรั้งหนักๆ ที่ข้อเท้า เมื่อหันไปมอง ก็ตกใจแทบอ้าปากค้าง

“แป๊ะแก้ว แก้วตายแล้ว”

นทรวิจนเองที่จับข้อเท้าหล่อน เขาไม่ได้อยู่บนบันไดต้นไม้อย่างที่คิด

“แล้วก็ลงมาเดี๋ยวนี้เลย เดี่ยวตกลงมา อันตราย” เด็กชายออกคำสั่งเสียงดู ว่าแววดาแสดงความห่วงใย เมื่อเห็นเด็กหญิงหน้ากลมปลั่งผิวแก้มบางใสยิ้มนิ่งเฉย ไม่มีแว่วว่าจะลงมาสักนิด น้ำเสียงเขาจึงเปลี่ยนจากเคร่งเครียดเป็นอ่อนโยนพร้อมเกลี้ยกล่อม

“พีไม่ได้ขึ้นไปแอบข้างบนชะง่อนน้อย อยู่ซุ่มระย้าแก้วตรงนี่เอง”

นทรวิจนับไล่ส่งสายตาไปยังพุ่มระย้าแก้วข้างรั้วที่ออกช่อสีขาวเล็กๆ คล้ายโคมไฟระย้า ดอกสีขาวบานสะพรั่งห้อยปกคลุมต้นจดพื้น แม่ไร่กลิ่นแต่นำรึกนำเอ็นดู สะดุดตาผู้พบเห็นไม่น้อย ทว่าระย้าแก้วกลับมองไม่เห็นคนที่พรางตัวอยู่ตรงนั้น อาจเพราะความเคยชินจึงละเลย

เมื่อได้ยินอย่างนั้นระย้าแก้วจึงค่อยๆ ก้าวลงมาตามที่นทรวิจนบอก เมื่อขาเล็กๆแตะพื้น เจ้าตัวก็ทำหน้าที่ผิดหวัง เพราะถูกจับได้ก่อนจะหาทุกคนครบ หล่อนต้องเป็นคนหาอีกครั้ง

“ถ้าแก้วไม่อยากเป็นคนหาอีก ก็ไปเล่นเถอะ พี่จะเป็นคนหาให้เอง”

“จริงอะ” เด็กหญิงถามอย่างไม่เชื่อใจ

“จริง แต่แก้วต้องสัญญาว่าจะไม่ปีนขึ้นไปบนต้นไม้อีก” ไม่พูดเปล่า แต่คนตัวสูงยังยื่นนิ้วก้อยให้หล่อนเกี่ยวก้อยสัญญาอีกด้วย

เด็กหญิงซึ้งใจครู่หนึ่งก่อนมองสนันสนุนและโหมก ครั้งนี้หล่อนไม่ต้องการเป็นคนหาที่จริง แต่หลายครั้งเด็กชายทั้งสามมักปีนต้นไม้ด้วยกัน

เสมอ หล่อนก็อยากเล่นซุกซนให้สนุกอย่างนั้นบ้าง ทว่าถูกลั้งห้ามตั้งแต่เกิด เหตุครั้งก่อน

เหตุ...ที่ทำให้ทั้งบ้านตกใจจากความซุกซนและดีร้ายของเด็กหญิง
“นั่นแก้วก็อดเล่นกับพวกพี่นะสิ บางทีพวกพี่ก็ขึ้นไปบนต้นไม้ ทั้งแก้ว
ไว้คนเดียว แก้วไม่มีเพื่อนเล่น แก้วเหงา” ระย้าแก้วตัดพ้อ

สนับตรมองหน้าผู้เป็นทั้งเพื่อนเล่นและน้องสาวอย่างสงสารและรู้สึก
ผิด เขาเป็นเพื่อนเล่นกับเด็กหญิงตั้งแต่เด็ก เมื่อรู้จักกับนนทรีและโมก เขา
ก็เริ่มทิ้งระย้าแก้วให้เล่นคนเดียว

“นั่น...พี่ก็จะไม่เล่นปีต้นไม้” สนับตรกล่าว

โมกพยักหน้าสับสนหาคำคิดนั้น แล้วหันไปมองเด็กหญิงคนเดียว
ของกลุ่มอย่างให้สัญญา

“พี่ด้วย”

“ก็ได้ๆ พี่สัญญว่าจะไม่ขึ้นไปเล่นบนต้นไม้อีก” นนทรีรับปาก

“ไม่พอ ต้องสัญญาว่าจะไม่ทิ้งแก้วไปไหน” เด็กหญิงกอดอกวางมาด
เป็นต่อ

“พวกพี่จะไปที่ไหนได้” นนทรีถามกลับ

“ก็กลับไปอยู่บ้านตัวเองไง เมื่อวานพวกพี่กลับไปเยี่ยมบ้าน แก้วอยู่
คนเดียวทั้งวัน กลัว...กลัวว่าจะไม่มีใครกลับมา กลัวว่าพวกพี่จะทิ้งแก้วไป”
แม่เภาเอาแต่ใจ แต่หล่อนยังรู้จักวิธีย้อนผู้อาวุโสกว่า

“แก้ว พี่ไม่ไปไหนหรอก” นนทรีตอบอย่างมั่นใจ

“ตลอดไปเลยนะ” เด็กหญิงมองตาระยับอย่างมีความหวัง

“อือ” นนทรีรับคำ

“สัญญาแล้วนะว่าจะไม่ไปไหน ไม่ไปที่อื่นที่แก้วไปด้วยไม่ได้ ไม่ว่าจะ
ยังไงห้ามทิ้งแก้วเด็ดขาด อยู่กับแก้วตลอดไป” ระย้าแก้วกล่าวพร้อมยื่น
นิ้วก้อยออกไป

สนับตรกับโมกยื่นนิ้วก้อยออกมา ส่วนนนทรีมีที่พาลังเล เพราะการ

ตัดสินใจว่าจะอยู่ที่นี้หรือไม่มาจากแม่ มีโซ่เขา แต่สุดท้ายเด็กชายก็ยอมยื่น
นิ้วก้อยให้

จากนั้นเด็กทั้งสองก็กล่าวขึ้นพร้อมๆ กัน

“สัญญา”

ภายใต้แสงโคมสลัวของบ้านต้นไผ่ยามสนธยา ตะวันริบหรือจวนสิ้น
แสง ปรากฏภาพเด็กชายหญิงสี่คนเกี่ยวนิ้วก้อยให้คำสัญญาต่อกัน คล้าย
การให้คำมั่นตามประสาเด็ก แต่ใครจะรู้ว่าคำสัญญาที่ดูเหมือนเล่นๆ นั้น
จะเป็นข้อยึดถืออย่างจริงจังเรื่อยมา อย่างน้อยก็จนกว่าจะมีปัจจัยภายนอก
มาทำให้คำสัญญานั้นแปรเปลี่ยนไป